

ज्वजलपा वाःपौ

JWOJALAPA WEEKLY

दैं ६ ल्याः ४६ (पूर्णडक ९८) ने. सं. ११३६ बछलागा आमै आइतवाः २०७३ जेठ २३ गते आइतवार (Jun- 05, 2016)

मू ८।- पृष्ठ ६

‘सतक विस्तारया नामय् विस्थापित यायेत्यंगु’ विरुद्ध स्वनिगःब्यापी आन्दोलनया तयारी

कालिमाटीया स्थानीयवासीत नं आन्दोलनय्

ज्वजलपा वाःपौ/

कालिमाटी लागाय् स्थानीयवासीतय्सं नं सतक विस्तार विरुद्ध आन्दोलनय् क्वहां वःगु दु। शनिवाः यँया कालिमाटी लागाय् विरोध प्रदर्शन याःगु दु। कालिमाटी सतक विस्तार नागरिक सरोकार समितिया आह्वानय् अथे स्थानीयवासीत सतकय् क्वहां वःगु खः। मुआब्जा बिइमाःगु, सतक विस्तारया नामय् स्थानीयवासीयात विस्थापित याये मदुगु, मानवअधिकार हनन याये मदुगु, आदिवासी जनजातिया पूर्व सुसुचित जानकार मन्जुरया अधिकारयात कार्यान्वयन यायेमःगु लगायत माग तया अथे स्थानीयवासीत आन्दोलनय् क्वहां वःगु खः।

ज्वजलपा वाःपौ/

सरकारं सतक विस्तारया नामय् स्वनिगःया आदिवासी नेवाःतय् विस्थापित यायेगु कुतः यानाच्चन धकाः सरोकारवालापिन्सं मंकाः कथं आन्दोलन यायेगु तयारी याःगु दु। जेठ महिनया अन्तिम वाःया दुने हे स्वनिगःया सतक विस्तार विरुद्ध क्वहां वयाच्चंगु थीथी संगठनत जाना मंकाः कथं सतकय् क्वहां वयेगु तयारी याःगु दु। संयुक्त रुपं आन्दोलन यायेगु भवलय् थ्वहे जेठ २६ गते मानव अधिकार आयोगय् जापन पत्र बिउवनीगु जूगु दु।

कलकी नागहुंगा सतक विस्तार पीडित संघर्ष समितिया दुजः थक्वाःया शान्तप्राकाश श्रेष्ठ ज्वजलपा वाःपौलिसे खँल्हासं स्वनिगःया सतक विस्तारपाखें पीडित सकलें जाना स्वनिगःन्यंकं हे मंकाः कथं आन्दोलन यायेगु जुइ धकाः जानकारी बियादीगु दु। थौंकन्हय् सरकारं सर्वोच्च अदालतया अन्तरिम आदेशयात तकं बेवास्ता याना गैर न्यायीक कथं विकास यायेगु नामय् स्वनिगःवासीयात विस्थापित यायेगु कथं सतक विस्तार यानाच्चंगुलिं थःपिं बाध्य जुया आन्दोलनय् क्वहां वयाच्चनाग खः धकाः धयादीगु दु। लिपांगु इलय् स्वनिगःया कालिमाटी, सामाखुसि तोखा, चाबही व थक्वाः नापं थीथी लागाय् नेवाःत जाना मंकाः कथं आन्दोलनय् क्वहां वनेगु नाप नापं अन्तर्राष्ट्रिय अदालतय् तकं वनेगु तयारी यानाच्चंगु दु धकाः सूत्रं धाःगु दु।

आःया आन्दोलन धइगु आदिवासी जनजातिया हक अधिकार नाप नं स्वाकाः यंकेंगु नाप नापं बैधानिकता व सतक निगुलिं थासं आन्दोलन यायेगु अले मानवअधिकार आयोगनिसें कुटनीतिक नियोगया नं ध्यानाकर्षण यायेगु कथंया गतिविधि यायेगु जुइ धकाः नं धाःगु दु।

३ व ४ गते किपूया अन्तिम गथु प्याखं क्यनीगु, १४ गते क्वचाइगु

ज्वजलपा वाःपौ/

किपूया अन्तिम गथु प्याखं वइगु असार ३ गते चान्हय् चाखः अले ४ गते न्हिनय् न्हिखः किपूया सतःक्वय् क्यनीगु जूगु दु। भिनिदैय् छकः क्यनीगु किपूया गथु प्याखं अर्थात बाघभैरव प्याखं किपूया सतःक्व, लायकू, मच्छेगां, पांगा, नगां, यँया लायकू व यलया लायकुलिइ क्यने धुंक्गु दु। थुगु प्याखं किपू नापं किपू जःखा गथु अर्थात मालीतय्सं क्यना वयाच्चंगु सांस्कृतिक नापं ऐतिहासिक रुपं महत्वपूर्णगु ख्वाःपाः प्याखं खः। अष्टमातृकाया महालक्ष्मी बाहेक न्हय्म, भैरव, सिधिनी, ब्याधिनी व गणेशः नं दुथ्यानाच्चंगु थुगु प्याखंयात गं मखाःगु प्याखं नं धायेगु याना वयाच्चंगु दु।

वंगु शुक्रवाः यलया लायकू न्हयःने चाखः अले शनिवाः न्हिनय् न्हिखः प्याखं क्यंगु खः। दवः खिंया तालय् हुइगु थुगु प्याखंया अन्तिम प्याखं असार ३ गते चान्हय् व ४ गते न्हिनय् अन्तिम प्याखं कथं क्यनीगुयात विदा खः धायेगु याना वयाच्चंगु दु। उखुन्हु क्यने धुनेवं अर्नलिपा किपूया गथु प्याखं अर्थात बाघभैरव प्याखं भिनिदैय् तक स्वये मखनीगु अवस्था दु।

थुगु प्याखनय् विशेष इलय् पिकाइग कथं भैरवया मेगु रुप स्वेत भैरव अर्थात तुयुमह भैरवया नं प्याखं क्यनी। विशेष याना कालीं मभिंंगु तत्व अर्थात असूर क्वःथलेगु याइ। प्याखनय् प्वःसः काइगु नं चलन दु। थुगु प्याखंया नितिं गथांमुगःनिसें स्यना मोहनीया चालखुन्हु न्हापांखुसि पिथंगु खः।

छगू हे थासय् च्वना चाखः व न्हिखः प्याखं वइगु असार ३ व ४ गते अन्तिम प्याखंया रुपय् विदा खः धकाः क्यनीगु जूसां लँ प्याखं अर्थात न्ह्यासु वनीगु प्याखं धाःसा थुगुसीया अन्तिम प्याखं कथं असार १४ गते मंगवाः स्वये खनीगु जूगु दु। भलभल अष्टमी खुन्हु किपूया सतःक्वनिसें प्याखं ल्ह्या पांगा जुया नगामय् वनी।

नगामय् थ्यंका सीजा नकीगु चलन दुसा अर्ननिसें भूवःलकं प्याखं ल्हलुं हे द्यःपिं सिना वीगु खः। अथे द्यःपिं सिना वइगु भूवलय् दक्ले लिपा भैरव बाघभैरव देगःया मन्दलय् सीइ। अथे सीपिं द्यःपिन्त कुविया यंका लायकुलिइ थ्यना तइगु खः। गणेशः धाःसा सीमखु। अले लक्ष्मीगाःया लः हया त्वंकाः द्यःपिन्त म्वाकेगु याइ। अनं लिपा लायकू लागाय् द्यःपिं प्याखं ल्ह्या वनी। उगु प्याखं हे दक्ले लिपांगु

प्याखं जुइ। अले दिलभूचा लागानिसें हाकनं द्यःपिं सिना वनी। भूवःलकं सिना वनीपिं द्यःपिन्त पीगनय् थ्यना तइ। अनं लिपा काहां बाजा पुया नाय्खिं थाना सिथं यंकेंगु ज्या याइ। द्यःजुया प्याखं ल्हूपिन्त थःथःपिनिगु ख्वाःपाः ज्वना ख्वया वनी। अले दिपय् गणेशवं मि तयेगु याइ। थुगु कथं भिनिदैय् छकः पिथनीगु ऐतिहासिक नापं सांस्कृतिक रुपं महत्वपूर्णगु किपूया गथु प्याखं क्वचाइगु चलन दु।

लिपांगु इलय् वया थुगु प्याखंया बारे थीथी संचार माध्यमय् यक्व हे प्रचार प्रसार जुयाच्चंगु दु। न्हापालिपासिवें थुगुसी यक्व प्रचार जूगु खने दु। किपूया म्हसीका पिब्वयाच्चंगु थुगु प्याखंया साफू किपूया युवा पत्रकार श्रीकृष्ण महर्जन च्वयादीगु दु।

ज्वजलपा वाश्यो

सल्लाहकार
श्रीकृष्ण महर्जन
प्रकाशक:

नजरराम महर्जन
सम्पादक

श्रीकृष्ण तण्डुकार
ले-आउट:

ज्वजलपा डेस्कटप
संवाददाता

भरत महर्जन, निरजमान सिंह
थाकू

प्रिन्ट स्काई, यें

ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३

फोन ल्या: ४३३३००७, ९८४१४०१०७७

ई-मेल : kirtipur_sandesh@live.com

सम्पादकिय

सत्तारूढ दलया दथुइ कचमच

केपी ओली नेतृत्वया वर्तमान सरकारय् दुथ्या:गु प्रमुख राजनीतिक दल एमाले व नेकपा माओवादी केन्द्रया दथुइ विवाद भन भन तच्चया व:गु दु । विशेष याना निगू पार्टीया शीर्ष नेतातय्गु दथुइ जूगु धा:गु भद्र सहमति अर्थात मौखिक सहमतियात कया कार्यान्वयन यायेमा:गु माग माओवादीया नेतातय्सं सार्वजनिक रुपं हे याना वयाच्चंगु दुसा प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीं धा:सा सरकार परिवर्तन यायेगु छुं नं कथंया सहमति जूगु मदु धका: तर्क तथा वयाच्चनादीगु दु ।

निगू सत्तारूढ दलया दथुइ गुगु कथं सरकारया सवालयात कया विवाद जुयाच्चन थ्व हे दथुइ प्रमुख प्रतिक्ष दल नेपाली कांग्रेसया नेतातय्सं नं थ:पिनिगु नेतृत्वय् सरकार गठन याये दयेमा: धका: स: तथाह:गु दु । उगु हे कथं एमालेया हे नेतातय्सं तर्क ई वयेवं भद्र सहमतिया खँ भन भन स्पष्ट जुया वनी धका: धयादीगु दु ।

थुगु ल्याखं स्वल धा:सा सरकार परिवर्तनया सवालयात कया छुं नं छुं सहमति जूगु हे दयेमा: धका: अ:पुक अनुमान यायेछिं । बजेट संसदय् न्ह्यब्वयेगु ज्या जुइवं हे सरकार परिवर्तनया सवालयात कया निगू सत्तारूढ दलया शीर्ष नेतातय्गु दथुइ जूगु विवादयात आ: नेतातय्सं गुगु कथं समाधान याइगु ख: धइगु सवाल सकलसिगु चासोया विषय जुयाच्चंगु दु । सरकार परिवर्तनया खेलं याना सत्तारूढ दल एमाले व माओवादीया दथुइ स्वापू हे स्याना व:गु महसूस मनूतय्सं यानाह:गु दु ।

साहित्य/चिनाखं

हाईकू शौरभ शाक्यया

शौरभ शाक्य

खप

८३. सर्ग नुगपा:
ब्रम्हाण्ड लु चकन
अनन्त था:गा: ।
८४.बांला अन दु
गन नुग: आकास
य:या खु न्त्याई ।
८५. न्हू चित्रकला
इलिंफिलिं उनत
भा:भा:लु बिस्कं ।

८६. ध्याचलय् पला:
जीवन छगू ब्रसा
थ:सु म्हासिका ।
८७. छपला:तर्तं
त:पला:जुया न्त्यात
मात्या:या लँप्ची ।
८८. चिकंया कासां
अमेरिका, ईराक
सदाम यगा: ।

वार्निड !!

रोशन श्रेष्ठ
अमेरिका

जिं न्हापा नं धयागु ख:, पासापिं नाप सहलह जूबलय, स्काइप, ह्याडआउट व भाइवर मिटिङ जूबलय, अनौपचारिक जमघट जूबलय, ची ची धंगु मुना जूबलयसं गुलिसिनं लुमंकु जुइ, गुलिसिनं त्व:मंका छवत जुइ । आ: हाकनं धाये- राज्य सञ्चालनय् लुच्चापिं च्वंवल धा:सा इमिसं न्त्याबले गथे याना जनतायात लुटेयाये धका: जक तातुना च्वनी । जनतायात राहत बिइत छु छु यायेमाली धयागु खँ इमिसं अबलय् जक सोचे याइ गबलय् अथे राहत बिया इमिगु लुच्चा सत्तायात समर्थन मुंका: त:हाक: ई तक शासन याये फइ । अले राज्य लुटेयाइगु धयागु गरीव-सर्वहार पिन्के मखु, धनी पुँजिपतिपिन्के नं मखु, लुच्चा राज्य न्त्याबले नं निम्न मध्यम वर्गयापिन्त लुटेयायेगु नीति ज्वनी, छायाध:सा इमिसं सशक्त विरोध याये फइमखु । उच्च मध्यम वर्गयापिन्त नं लुटेयाइ, लुटेयायेत इमिसं उच्च मध्यम वर्गयात गथे याना निम्न मध्यम वर्गय् क्वफाना छवयेगु धका नीति ज्वनी, धायेत देश विकास यायेगु धाइ, निम्न वर्गयापिन्त उच्च वर्गय् यंकेगु धाइ, तर मू-लक्ष धा:सा उच्च मध्यम वर्ग यात निम्न मध्यम वर्गय् हिइकेगु, अले निम्न मध्यम वर्गयात लुटे यानाच्चनेगु ।

थ्व वर्गिय समिकरण हलमय् यक्वथासय् खने दुसां तवि, नेपालय धा:सा भतीचा पा: । नेपालय् वर्गिय समिकरण नापनाप जातीय समिकरण नं ल्वाकज्या: । नेवा:त नेपालया सत्ताधारीपिनिगु नितिं मुख्य खतरा ख: । धायेत ला थन मेमेगु जातीय पुच: नं यक्व दु, तर राज्यस्रोतय् कज्जा यानाच्चपिन्त खतरा जुइक न्त्य:ने वनेगु ज्ञां, बुद्धि, क्षमता व पकडदुपिं नेवा:त जक जुइफइगु जुया सत्ताधारीपिन्सं नेवा:तय् त छुं छुं सुविधा बियात:गु दु । प्रशासन केन्द्रत नेवा:तय् त पायक जुइगु थासय् तयेगु, ब्वनेकुथि, अस्पताल, विकास ज्याभव्र:त नेवा:तय्गु थासय् विस्तार यायेगु ज्या त पञ्चायतया इलय यक्व जूगु खने दु ।

अजा:गु अवस्था अबलय् नेवा:तसैं सत्ताधारीपिन्त लयेतायेका: जूगुलिं वस्गु मखु । बरु नेवा: पुर्खापिन्सं दयेका:थकुगु वस्ति, बजा:, लँ, ढरु, आदि आधारभूत संरचनाया ब्वहलय् विकास याये अ:पुइगु जुया याकनं ज्या क्यनेमा:पिन्सं अ:पुगु लँ मालास्व:बलय् नेवा:तय् त फाइदा जूगु जक ख: । न्हून्हु सुविधा तनेत नेवा:तय्सं विकास याना थकुगु थासय् बाहेक मेथाय् यक्व थाकुइगु जुया सत्ताधारीपिनिगु मं उखेथुखे मवन । उकिंया लिच्व:कथं

नेवास्वस्तिइ विकास दुहाँ वल धा:सा, नेवा:तसैं नं सत्ताधारीपिं नापनाप च्वना फाइदा भतिभति काये खन । अथेजुया थौं नं यक्व आदिवासि जनजाति मधेशी पिनिगु मिखाय् बाहुन-क्षेत्री-नेवार धालकि सम्भ्रान्तिपिं धैगु छाप त्वनाच्चंगु दनि ।

तर सत्ताधारीपिनिगु नीति धा:सा छुं उच्च वर्गया नेवा:त ल्हातय् कायेगु, छुं उच्च मध्यम वर्गया नेवा:तय् त लयेतायेकेगु, अले मेपिं दक्वं नेवा: समाजयात बुलुहुं निम्न मध्यम वर्गया हैसियतय् थ्यंकेत ध्वाना यंकेगु हे ख: । अजा:गु कुत: न्त्यानाच्चंगु नेवा:समाज इलय वा: चायेके मफु । भाय् व संस्कृतियात दमन याना मछ्क:गु जूसा शायद नेवा:समाज थ:पिन्त राज्यशक्तिं बहिष्कार यानात:गु दु धैगु चेतना नं मवइगु खयेफु । जुजुपिन्त सम्यक पुजा छायेगु, जुजुखल: खड्ग हिलेगु, नवदुर्गाया प्रसाद नकेगु निसैं दक्व दक्व नेवा: हनाबनाय् सत्ताधारीपिं छयनय् क्वबिया: नेवा:समाज न्त्यानाच्चंगु यथार्थ इतिहास ल्यूने गजा:गु मनस्थीति व सोचप्रणाली ज्या यानाच्चन धका स्वत धा:सा नेवा:समाज थ:गु तुतिइ थ:म्हं पालाच्चंगु वा:चायेके मफु धका: यच्चुक सी दु ।

जुजुपिं ला मन्त । तर जुजु जुइमा:पिन्त न्त्य:ने तथा सत्ता हाँकेयानाच्चपिं गथे ख: अथे हे तिति । इमिसं न्हापलाक छु वा: चायेकल धा:सा नेवा:समाज शक्तिशाली जुयाच्चंगु मू आधार धयागु स्वनिग: ख: । स्वनिग:या नेवा:त बल्ला:तलय् देय् न्यंकर्चपिं नेवा:त बल्लाना हे च्वनी । स्वनिग:या नेवा:त बल्लानाच्चंगु इगु ४गु आधारत दु । व आधार ध्वस्त मयाय्कं स्वनिग: कमजोर जुइमखु, स्वनिग: कमजोर मजुइक नेवा:समाज शक्तिहीन जुइमखु । व आधार धयागु थथे ख:

(१) नेवा:तय्के दुगु बुँ – क्वान्टिटि (२) नेवा:तय्के दुगु बुँ – क्वालिटि (३) नेवा:तय्गु समाज संरचना (४) नेवा:तय्गु चरित्र

थ्व ४गु आधार ध्वस्त यायेत सत्ताधारीपिन्सं नियोजित कथं धमाधम न्हू न्हू नियमत दयेका हल, न्हू न्हू समस्यात तना हल, देय् न्यंकया गतिविधियात केन्द्रित याना स्वनिगलय् मुंका हया थ्व थासं नेवा:त बिस्थापित यायेगु याना हल । थ्व आधारया विस्तृत चर्चा यायेत इलं साथ मव्यू, अथे जूसां छुं भतिचा थन न्त्यब्वये ।

(१) न्हापा नेवा:तय्के दुगु बुँया मालिक गुथि ख: । निजि लालपुर्जा दयेका: बुँया स्वामित्व थ:के तयेगु मयासैं गुथि अन्तर्गत सामुहिक स्वामित्वय् बुँयात तथा:त:गु ख: । थौं स्वया १०० दँ न्त्य: स्वनिग:या ९९.९% बुँ नेवा:तय्गु स्वामित्वय् लानाच्चंगु ख: । शाह, राणा जुजुपिं व इमिगु पाखें बक्सिस् कयात:पिं बर्मू व खंय्तय्के लुतेयाना का:गु बाहेक मेगु बुँ हे मदु । इमिसं दां पुला बुं न्याना कायेत नेवा:तय्के मीगु बुँ हे मदु । गुथिया बुँ धयागु निजि मखु ।

स्वनिग:या अजा:गु भिंगु चा गनं अप्पा दयेकेगु भति तथा टपसोइल दक्वं ध्वस्त याना छवत, गनं छैं जक दनां कंक्रीट जंगल तथा ध्वस्त याना छवत ।

स्वनिग:या शासन त्व:तावपिं थकुजुजु पिनिगु लाय्कु व थकु जुजुपिन्सं भोगचलन यानाच्चंगु बुँ जक शाह-राणापिन्सं राजनीतिक ह्यूपा:या लिच्व:कथं स्वामित्व काल धाये फै । व बाहेक मेगु इमिगु अधिनय् गुलि नं बुँ या स्वामित्व दु, व इमिसं नेवा:जनताया बुँ लुतेयाना का:गु ख: । इमिसं अथे लखनउ लुट थें लुतेयाना का:सां तवि दक्व बुँ गुथिया स्वामित्वय् च्वनाच्चंगु व गुथियात धर्मनाप स्वानात:गु जुया इमित य:य:थे लुतेयाये मछिन । नेवा:ज्यापु पिनिगु बुँ लुतेयाना खसबर्मूपिन्त विर्ता धका दानविया धर्म कमे यायेगु बुद्धिबिडपिं बर्मूपिन्सं नं थ:गुथिया नामय् तयात:गु बुँ बर्मूयात दान बिया गथे याना धर्म लाइ धका व्याख्या यायेत थाकुका बिल ।

अले इमिसं न्हूगु नीति हल कि गुथियात हे ध्वस्त याना छवयेगु । अथे यायेत न्हापलाक गुथिया बुँ रैकर यायेगु लँ चायेकल, रैकर याना मी जिइवं लोभं नेवा:समाजयात कल । अले थौं व नीतिया बलय् बुँ मिया धिवा कमेयायेगु लोभं नेवा:समाजया बुँ छु गति जुल छिकपिन्सं खँ हे खं । लिपांगु तथ्यांक कथं स्वनिग:या बुँ आ: नेवा:तय्गु स्वामित्वय् ३०% नं वॉिक मन्त हँ ।

(२) जिगु राजनीतिक टिप्पणी ब्वनीपिं यक्व पासापिन्सं मस्यू जुइ, जि जलस्रोतया विज्ञता दुम्ह मनू ख: धका । सन १९९९ सं सिचाइया मास्टर्स लेवल ब्वनावलय् बुँ उत्पादकत्वय् हलिमय् जापान दकलय् न्त्य:ने ला: धका ब्वनेमाल । अले जिं जापानया पर यूनिट यिल्ड क्यापासिटि स्वयावलय् छु खन धा:सा उलि उत्पादन ला जिमि आजु बुँ यानाच्चंगु इबलय नं जू । कलिछ हे मदुगु छकूचा क्यबय् सइगु तरकारी जिमित दच्छिन्हुं नयां फुके मफु । अले जिं थुल, ओहो, स्वनिग:या चा ला चा मखु लुं खनी सा । गन जापानया मेथिन, रसायन, प्रविधि व अनुसन्धानया ग्वहालिं पिकया च्वंगु वाली, गन भीथाय् व हे परम्परागत प्रविधि व ल्हातं पालेगु कू ज्वना यानाच्चंगु बुँज्याया वाली – थपाय्च्च भिंगु चा स्यंके मज्यू, बुँ मिइमज्यू, बुँ मिया छैं दने मज्यू – हालीम्ह जि याक:चा – न्त्याम्हसित धा:सा नं न्हिलीगु जक । आ: स्वयादिसैं स्वनिग:या अजा:गु भिंगु चा गनं अप्पा दयेकेगु भति तथा टपसोइल दक्वं ध्वस्त याना छवत, गनं छैं जक दनां कंक्रीट जंगल तथा ध्वस्त याना छवत । अले स्वनिगलय् च्वपिन्त जाकि निसैं वाउँचा तक पिनें न्याना हयेमफुसा नये तकं मखनीगु अवस्थाय् थ्यंका बिल । कथं

ज्यापु महागुथिपाखें किपुलिइ हन हाकूगु न्हि

ज्वजलपा वा:पौ /

वंगु जेठ १८ गते मंगलवार ज्यापु महागुथि किपू नगर समितिंया ग्वसालय किपुली हाकुन्ह हन ।

सुथय् भ्रमभ्रम वा वयाच्वंसां वा वःगुयात पर्वाह मया:से किपूया लोकतान्त्रिक चोकय् मुना: जुलुस न्ह्याकल । जुलुसय् सहभागी सकसिया कपालय् हाकूगु कापःया बाला चिना:तःगु दु । भाषिक अधिकारया- ग्यारेन्टी या, भाषा म्वा:सा- जाती म्वाई, भीगु भाय् – भीगु पहिचान, भाषिक अधिकार – दय हे मा:, भाषिक समानता- दय हे मा: धका: नारा लगाय् याना: किपूया न्हूबजा: चाहिला: तगःवपि थ्यंका: कोणसभाय् परिणत जुल ।

वि.सं. २०५४ सालया स्थानीय निकायया चुनाव लिपा स्वनिगःया न्यागू नगरपालिकाय् नेपालभाषा व राजविराज नगर पालिका व धनुषा जिविसय् मैथिली भाषा छयलेगु यात । थथे

नेपालीभाषा बाहेक स्थानीय भाषा छयले दइमखु धका: सर्वोच्च अदालतय् छथ्व मनूतसें मुद्दा तल । २०५६ साल जेठ १८ गते व मुद्दाया फैसला जूबलय् नेपालीभाषा बाहेक मेगु छुं नं भाषा छयले दइमखु धका: फैसला यानाविल । गुकिं याना: नेपा:या फुक्क आदिवासी जनजातिपनिगु भाषाया अस्तित्व राज्य अस्वीकार यानाव्यूगुया विरोधय् भिन्हयदँ न्ह्यःनिसें न्ह्याका वयाच्वंगु जेठ १८ हाकूगु न्हियात ज्यापु महागुथि किपू नगरसमितिं हंगु खः ।

ज्यापु महागुथि किपू नगरसमितिया नायः नजरराम महर्जनया नायोसुइ तगःवपि जूगु विरोध सभाय् महर्जनं संविधान सभां च्वःगु संविधानं नं छगू जक भाषा, छगू जातिया जक वर्चस्व जुइगु कथं हःगु न्हूगु संविधान जनताया संविधान मखु उकिं जनता सतकय् कुहाँ वयेमा:गु खः धयादिल । गबलेतक भीगु अधिकार दइमखु अबलेतक भीगु संघर्ष जारी हे जुयाच्वनी धयादिल ।

उगु सभाय् ज्यापु महागुथिया निवर्तमान केन्द्रीय न्वकू कुल बहादुर महर्जनं भाषिक अधिकारया मुद्दा क्वचाःगु मदुनि । आ: जार ी या:गु संविधानय् नं छगु जक भाषा नीति हःगुलिं भाषिक आन्दोन जारी हे जुया हे च्वनी धयादिल । नेवा: वस्ती नेवा: स्कुल अभियानया अभियन्ता दिपक तुलाधर, रामभोला महर्जन र रमेश कुमार महर्जनले नेपा:थें जा:गु बहुभाषिक देसय् छगू भाषा बाहेक मेगु भाषाया अस्तित्वयात स्वीकार मयायेगु तसकं दु:खया खँ खः धयादिल । र मेशकुमार महर्जनं थःगु अधिकार स्थापित यायेत निरन्तर संघर्ष याना: वनेमा: धयादिल ।

उगु सभाय् सुवर्ण महर्जन व अर्जुन महर्जनं भाषिक अधिकार नाप स्वापु दुगु निपु चिनाखँ न्यंका: दीगु खः ।

थुगुसी मेथाय् गनं नं हाकूगु न्हिं महंगु जूसां ज्यापु महागुथि किपू नगरसमितिं थःगु हे पहलं हंगु खः ।

बृद्ध सेवा समाजया गुक्वःगु दँमूज्या

भिन्स्वदँ न्ह्यः ज्येष्ठ नागरिकपनिगु सेवा यायेगु तातुना पलिस्था जूगु किपूया बृद्ध सेवा समाजया गुक्वःगु दँमूज्या म्हिगः सनिवा: कीर्तिपुर सपिङ्ग कम्प्लेक्स भवनय् जुल ।

समाजया नायः रामकृष्ण महर्जनया नायोसुइ जूगु उगु मूज्याया उलेज्या समाजया दकलय् थकालीम्ह जः हीराबहादुर मानन्धरं सुकुन्डाय् मत च्याका यानादीगु खः । लसकुस न्वचू रत्नबहादुर महर्जनं बियादीगु खः ।

समाजया सचिव जनार्दन श्रेष्ठं न्ह्याकादीगु उगु ज्याभवलय् नायः रामकृष्ण महर्जनं वार्षिक प्रतिवेदन न्ह्यब्वयादिल । उगु प्रतिवेदन कथं याकनं हे ज्यासना पुचः दयेका ज्येष्ठ नागरिकपिन्त दिवा सेवा यायेगु धया:तःगु दु ।

अथे हे मङ्गल स्कुलया जग्गा कया: याकनं थःगु हे भवन दयेकेगु खँ नं न्ह्यथना तःगु दु ।

अथे हे बृद्ध सेवा समाजया कोषाध्यक्ष शोभा महर्जन शाक्यं आर्थिक प्रतिवेदन न्ह्यःब्वया दिल । वय्कःया प्रतिवेदन कथं समाजयाके आ:तक ४३२,०७०/४५ तका: दुगु खँ न्ह्यथना तःगु दु । निगू प्रतिवेदनयात नं सर्वसहमतिं पास यात ।

थीथी व्यक्तित्वपिं सहभागी जुयादीगु उगु ज्याभवलय् भिंतुना न्वचू प्रा. डा. शिवशरण महर्जन, समाजसेवी टिकाराम महर्जन व महन्त महर्जनपिन्सं बियादीगु खः ।

उगु मूज्याय् न्ववानादीपिं थीथी व्यक्तित्वपिन्सं बृद्ध सेवा समाजया बारे चर्चा नं यानादीगु खः ।

वस्ती विस्थापित यायेत स्वयेवं आन्दोलन यायेगु ख्याच्वः

ज्वजलपा वा:पौ /

येंया पशुपति लागाया प्राचिन नेवा: वस्तीयात विस्थापित यायेत्यन धका: सरोकारवाला नेवा:तय्सं आपत्ति प्वंकूगु दु । इमिसं थःपिनिगु पुलांगु वस्ती विस्थापित यायेत स्वल धा:सा आन्दोलन यायेगु जुइ धका: तर्क ख्याच्वः बियादीगु दु । नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबू यें जिल्ला कचाया ग्वसालय् जूगु पत्रकार सम्मेलनय् सरोकारवालातय्सं उगु कथंया बिचा: प्वंकादीगु खः ।

पत्रकार दबू यें कचाया नायः नार्तिकाजि महर्जनया

सभापतित्वय् जूगु उगु ज्याभवलय् आदिवासी जनजाति मानवअधिकार सम्बन्धी वकिल

समूह लाहुर्निपया छयाञ्जे अधिवक्ता शंकर लिम्बु, नेवा: पत्रकार राष्ट्रिय दबूया केन्द्रीय

नायः श्रीकृष्ण महर्जन, स्थानीय सरोकारवाला भण्डारी समाजया केदारमान भण्डारी, बैद्य

समाजया मुकुण्ड बैद्य, कर्माचार्य मृत्युजय कर्माचार्य लगायतपिन्सं प्राचिन नेवा: वस्ती विस्थापित मजुइकेत कानुनी उपचारनिसें सतक आन्दोलन तर्क यायेमा:गु खँय् बः बियादीगु दु ।

न्हापा नं पशुपति क्षेत्रया गुर्योजना कथं धका: नासःननि थें जा:गु प्राचिन वस्तीयात विस्थापित या:गु, संकतकालया इलय् लाका जबरजस्ती पेलैयाना नेवा:तय्त विस्थापित या:गुलिं उगु लागाया धर्म संस्कृति तर्क प्रभावित जूगु खँ पिहां वःगु खः । आ: हाकनं ग्वलया दथुत्वा:या थ्यंमथ्यं स्वसःगू नेवा: परिवारया वस्तीयात विस्थापित

यायेगु योजना दयेकाच्वंगुप्रति आपत्ति प्वंकुसें सकलें छप्प छधी जुया न्ह्या: वनेमा:गु खँय् बः बिउगु खः ।

लिच्छिवीकालिन वस्ती कथं नालातःगु ग्वलया उगु नेवा: वस्तीया सांस्कृतिक व धार्मिक नापं ऐतिहासिक पक्षयात म्वाका तयेगु नितिं सरोकारवालात आन्दोलित नापं सचेत जुया न्ह्या: वनेमा:गु खँय् वक्तातय्सं थःथःगु बिचा: प्वंकादीगु खः । ज्याभवलय् स्थानीय थीथी खलः पुचःया प्रतिनिधि, राजनीतिक पार्टीया प्रतिनिधि नापं सर्व साधारणत नं उपस्थिति जुयादीगु खः

भिक्षु आनन्दयात भिक्षुमहासंघं बहिस्कार यात

येंया ढल्कोय् च्वंगु संधाराम विहार संचालन यायेत धका: थ: नायो जुया संस्था दर्ता याना:हगु थ्यंमथ्यं स्वलाया विवाद लिपा भिक्षु आनन्दयात भिक्षु महासंघं बहिस्कार या:गु दु ।

न्हापांगु संविधान सभाय् नेकपा (माओवादी)या कोटाय् सांसद तकं जुइधुंकूम्ह भिक्षु आनन्दया गलत आचरण हुनिं भिक्षु महासंघं बहिस्कार या:गु ख: । वय्कलं धर्म आचरणं पिहाँवना: थ: गुरुया अपमान या:गु, दर्ता जुयाच्वंगु विहारयात गोप्यरूपं दर्ता याना:हगु आरोप या:गु ख: ।

वय्कलं ढल्कोया थेरवाद बुद्धशासन बुद्धधर्म अन्तर्गत न्हापांगु भिक्षु तालिम केन्द्र संधाराम विहार संस्थापक प्रमुख एवं

नेपा:या हे दकल्य थकालिम्ह संघनायक भिक्षु अश्वघोष महास्थवीरयात संधाराम विहार य् च्वने हे मफइगु अवस्था सृजना यानाव्युग, गुरुपिं संघनायक भिक्षु अश्वघोष महास्थविर व भिक्षु मैत्री महास्थविरया शिष्यत्व भावं च्यूत जुइधुंकूगु, संधाराम विहारसम्बद्ध सुयातं जानकारीतकं मव्यूसे गोप्य रुपं हानं न्हूगु विहार संस्था दर्ता याना: हगु धइगु आरोप सहितया महासंघय लिखित इनाप वगुलिं कारवाही न्ह्याकागु धका: महासंघया प्रेस वक्तव्य न्ह्यथना त:गु दु । थेरवाद निकायया

निम्हम्ह दर्जाया डा. भिक्षु ज्ञानपूर्णिक महास्थविरं ल्हा:चिं दुगु उगु पौ नेपा:या सकल भिक्षु व विहारया नामय् जारी या:गु पत्रय् न्ह्यथनात:गु दु —भिक्षु आनन्दनाप अखिल नेपाल भिक्षु महासंघया छुं नं कथंया संस्थागत सम्बन्ध मदुगु, नापं भिक्षु महासंघसम्बद्ध सकल धार्मिक संस्थाया सदस्यतापाखें नं पदीयभार मुक्त जुइधुंकूगु सर्वसम्मत निर्णययात ध्यानय् तया: मा:गु ज्यायायेगु नितिं सम्बन्धित सकसितं सूचं वियाच्वना ।”

महासंघय भिक्षु आनन्दया धर्मय् महंगु ज्याया बारे बौद्ध धर्मावलम्बिपनि दथुइ यक्व चर्चा जुइवं अले वय्क:यात कारवाही यायेमा धका: उजुरी वयेवं वय्क:यात “संधाराम विहारय् व्वलंगु समस्या समाधानार्थ पत्राचार या:सां पत्रयात वास्ता मयासें स:तूगु थासय् नं मव:से बुद्धधर्म व भिक्षुपनिगु संघयायात वेवास्ता या:गु तकं आरोप वियात:गु दु ।

अर्नालिपा जेठ २१ गते च्वंगु भिक्षुसंया भेलां वय्क:यात बहिस्कार यायेगु सर्वसमतं व्व:छयूगु ख: ।

साहित्य/चिनाखं

सौन्दर्यता दनिबले हे

कवि राम महर्जन,
नगां, किपू-१६

मालीदाई, मालीदाई

जित थ्वया दिसं

अले द्योया छैनय् छाया दिसं

जि वगैचाय् ह्वया च्वनागु दु ।

प्रभुया शिरय् छाया विउसा

जिगु सुगन्ध व शोभां

प्रभु परमेश्वर खुसी जुई

जिगु विन्ति न्यना दिसं ॥

जिगु ज्या मेगु छुं नं मदु

शिवाय् सुगन्ध व शोभा विइगु

वगैचा जिगु जन्म छेँ ख:

मालीदाई जिम्ह संरक्षक ख: ॥

वय्क:या मेहनतं हे जि म्वाय्फुगु ख:

वय्क:या दया माया मदुगु जूसा

जि म्वाय हे फैमखु

अथेजुया माली दाइ जिम्ह संरक्षक ख: ॥

जिगु आयु आपा मदु

ई त्यलकी जि सुकु चिना

भवा: जुया वने हे मा:

थ्व जिगु जन्म मरणया नियम ख: ॥

अथेजुया जिगु सौन्दर्यता

दनिबले हे जित थ्वया यंका

प्रभुया शीरे छापा विउसा

जिगु मुल्य दै नत्र जि मुल्यहीन जुई

नेपाललिपि युनिकोडय् तयेगु विषयस तालिम न्ह्यात

नेपाललिपि गुथिया ग्वसालय् नेपाल प्रचलित लिपि युनिकोडय् तयेगु विषयस तालिम ज्याभव: न्ह्यात । छगू समारोह यासें न्ह्याकूगु उगु तालिम ज्याभवलय् लिपि गुथिया नाय: शरद कसा: नं लसकुस यानादीगु ख: ।

ज्याभव: बारे तालिम 'एम.आइ.सी.'या नाय: एलेन बैलोचन तुलाधर सन् २०१७ जनवरीतक नेपाल प्रचलित लिपिइ सपोर्टिड याइगु जानकारी बियादिल । तालिमय् नेपाललिपि व उकिया छयलाबुला गुकथं जुइफइ धैगु विषयसिसें युनिकोडय् थुकिया बारे विवरण ब्यूगु ख: । तालिम ज्याभवलय् युनिकोडय् गथे याना: नेपाललिपि दुथ्याका: ज्या जुइ इत्यादी प्राविधिक खँ नं ध्वाथुइकूगु ख: । शुक्रवा: व शनिवा: निन्दुयंक न्ह्याइगु उगु तालिम ज्याभवलय् आपालं नेवा: व्यक्तित्वपिंलिसें लिपि सम्बन्धी जानकारी कायेत मंहुपिं विद्यार्थीपनिगु ब्वति दूगु ख: ।

निन्दुयंक सुथय् ११ ता इल्लिसें सनिलया ५ ता ईतक न्ह्यागु उगु तालिम ज्याभव: माइक्रोसफ्ट इनोभेसन सेन्टर नेपालया ज्याकुथिइ न्ह्यानाच्वंगु ख: ।

तपाईंको टोलमा भएका घटना कीर्तिपुरको समाचार बनाउने हो भने तपाईं एक कल फोन गर्नुस् हामी तपाईंको टोलको समाचार कीर्तिपुरको समाचार बनाईदिनेछौं

**कीर्तिपुरको
चित्रण**

किपुलिं पिदनाच्वंगु कीर्तिपुर सन्देश वा:पौ व ज्वज्वलपा: वा:पौया ग्राहक जुइगु नितिं स्वापू तयादिसँ

कार्यालय: निखासी टोल: कीर्तिपुर नपा-३
फोन नं.: ४३३३००७, ९८४१४०१०७७

ज्वजलपा वा:पतिइ छिगू चिनाखँ/बाखँ/हाइकू विज्ञापन व मेमेगु च्वसू पिथनेगु जूसा जिमित स्वापू तयादिसँ

सकलसिगु मंका: स:

ज्वजलपा वा:पतिइ

ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३ फोन ल्या: ४३३३००७, ९८०८६२६४२० ई-मेल : kirtipur_sandesh@live.com

अन्धविश्वासय् लिकुनाच्चंगु विज्ञान

(नेवा:तय्सं न्हापानिसैं थथे याये मत्यः अथे याये मत्यः धका: धया वयाच्चंगु दु। थौ वया उक्रियात अन्धविश्वास धायेगु या:। याये मत्यः धयात:गुया धीथी कार णत दु। उगु कारणायात कुला स्वयेगु ज्या यात धा:सा अन दुने विज्ञान दु। उकिं पन्नारत्न महर्जनं अज्व:गु हे अन्धविश्वासय् लिकुनाच्चंगु विज्ञानयात कया सफू हे च्यादीगु दु। सं)

दच्छी छक: जूसां न्हाय्कं केँ नयेमा:

नसा त्वंसा धयागु मनु म्वाना च्वनेत मदयेकं मगा:गु चीज ख:। नसा त्वंसा हे मनुयात स्वये जीका तइ। उसायै बांलाका तइ। थज्यागु नसाय् नं जीउडाल मनीगु नसा अप्व: जुलकि मनु सीत नं बेर मदयेफु। उकेँ हे नयेगुली नं थथे याना: नयेमा:, थुलि नयेमा:, थज्यागु नयेमा: आदि धयात:गु ख:। थथे नयेगु नसा मध्ये न्हाय्कं केँ छता नं ख:।

न्हाय्कं धयागु भीत पुइय:गु छता वनस्पति ख:। वाय्:त्य: पयाय्:त्य: यानात:गु बुई अप्व:याना: थज्यागु मा बुयावइ। थज्यागु मा बुयावइगु अप्व:याना सुयातं यइमखु। थ्व वनस्पति बुयावइगु थाय्:यात भचा क्वट्यंका: स्वयेगु चलन दु। उकेँ हे मचा व्यवस्थित मज्गु बालिनालि अथवा भ्ना:यात न्हाय्कं भ्ना: थें का धायेगु चलन दु।

न्हाय्कंमायात न्याक्व हे क्वट्यंका: स्वयेगु चलन द:सां थ्व छता महत्वपूर्णगु वनस्पतिया धलखय् ला: व:। थ्व भीगु उसायैयात तसकं नीगु चीज ख:। थुकिं उसायै बांलाका तयेत सक्षम जू। थ्वया सेवनं उसायै यक्व बांलाना च्वनी। अथे ख:सां थ्वया सेवन यक्व धा:सा याये मज्जू। थुकिं नकारात्मक प्रभाव लाकेफु।

न्हाय्कं केँ नल धायेव प्वाथय् थानाच्चंगु कसिंगर फोहर आदि दक्वं नायेका: पितहइ। प्वा: सफा याना: याउँसे च्वंकावी। अयनं छक्वलं यक्व व त:क्व तक धा:सा नये मज्जू। यक्व जुल धायेवं आतापुतिइ असर लाकेय:।

न्हाय्कनय् चिनि ल्वय्:यात नियन्त्रण यानातयेगु क्षमता दु। थुकिया केँ नल धायेवं म्हाय् च्वंगु चिनि म्हो यानावी। नकर्तिनि चिनि ल्वचं थिउर्जिला थ्व छगू अचुक वास: धा:सां पाइमखु।

न्हाय्कं धयागु छता गरम याइगु वनस्पति ख:। थ्व यक्व नलकि म्हाय् गरम जुइ य:। नये यल धका यक्व छक्वलं नं नये मज्जू पचय् याये थाकु। सुख्खा गंक दयेका: नं नये मज्जू। ति तया: केँ थें दयेका: नयेमा:।

न्हाय्कं केँ नयेत य: य: बलय् नयेगु उपयुक्त मज्जू। थुकिया च्व: बांलाना च्वनीगु बखत धयागु चिकुला ख:। थुबलय् थ्वयात पुं नया: नाइका तइ। साना नं च्वनी। चिकुलां म्हायात गरम याये मालीगु व नाइस बांलाना च्वनीगु बखत नं थुबलय् हे जुइगुलिं अप्व: याना: पुसा माघं नयेगु याइ।

थुकथं महत्व द:सां यक्व छक्वलं व य:य:बलय् नयेगु उपयुक्त मज्जूगु खँ च्वय्या खँ स्पष्ट जू। बखत व ल्वय् स्वया: नये मफुतकि नकारात्मक प्रभाव लाके य:गुलिं हे दछी छक: जूसां न्हाय्कं

पन्नारत्न महर्जन

न्हाय्कं केँ नयेत य:
य: बलय् नयेगु उपयुक्त मज्जू। थुकिया च्व:
बांलाना च्वनीगु बखत धयागु चिकुला ख:।
थुबलय् थ्वयात पुं नया:
नाइका तइ। साना नं च्वनी। चिकुलां म्हायात गरम याये मालीगु व नाइस बांलाना च्वनीगु बखत नं थुबलय् हे जुइगुलिं अप्व: याना:
पुसा माघं नयेगु याइ।

केँ नयेमा: धका: क्वतय् याना: धयात:गु ख:।

नमुना नेवा: वस्ती थसी

श्रीकृष्ण महर्जन

यलया लगन ख्यलं थ्यं मथ्यं ४ किलो मिटर पूर्वपाखेया नेवा: दुने नं ज्यापुतय्गु मौलिक कथंया ऐतिहासिक वस्ती थसि ख:। सिद्धिपुर व साना गाउँ नं धायेगु याना: वयाच्चंगु थसी न्हापा न्हापा सुकू थाइगु वस्ती कथं म्हासिया वयाच्चंगु ख:सा आ: वया: मल च:बिया नितिं नमुनाया वस्ती जुयाच्चंगु दु। उलि जक मखु थौकन्हय् न्हिया न्हिथं स्वनिगलय् ल:या हाहाकार जुया: वयाच्चंगु इलय् न्हिच्छि चिच्छि हे मदिकक ल: वयाच्चनीगु वस्तीया रुपय् नं परिचित जुयाच्चंगु दु।

थसिया ऐतिहासिक पक्ष प्राचिन इलय् थसिम्हा दुगु थाय् जुया: हे उगु लागायात थसि धका: धा:गु ख: धका: मनुतय्सं धया: वयाच्चंगु दु। अवले थसिमा (सल्लाया

सिमा)या जंगल हे दुगु खयेमा: धका: नं मनुतय्सं अनुमान याना: वयाच्चंगु दु। अथे हे लिच्छिवी व मल्ल कालय् स्वनिग:या थाय् थासय् नेवा: वस्तीत विस्तार जूगु जुया: थसि नं उगु हे इलय् विस्ता जूगु खयेमा: धका: नं मनुतय्सं अनुमान याना: वयाच्चंगु मदुगु मखु। देवमाला वंशावलीइ 'नेपाल संवत् ६६२ श्री रत्न मल्लया इलय् कुँकुं धा:म्ह देवानतय्त्त स्वयेगु नितिं ५००० खाया शहर दयेकाबिल।' धका: च्यायात:गु दु। अथे हे बलम्बुया भेल्लु धैगु थाय् लुयाक:गु अभिलेख (लिच्छिवि संस्कृत, पृष्ठ ३८ चवमि जगदीशचन्द्र रेग्मी, प्रकाशक रत्न पुस्त भण्डार) सं थसिम्प्रन्देव क्षेत्रपाल...., धका: उल्लेख यानात:गु दु। उगु थसिम्प्रन्देव क्षेत्रपाल.... या अर्थ आ:या थसि ख: धका: मनुतय्सं दावी याना:

वयाच्चंगु दु। थसिया दथुइ च्वंगु लागाय् देवननी दु। अन सिद्धेश्वर महाद्य: दु।

उकिं हे थसियात सिद्धिपुर धका: धा:गु खयेमा:। स्वनिगलय् गुलि नं पुरत दु व अप्व: याना: मल्ल कालय् विकास जूगुलिं थसियात सिद्धिपुर धका: नं उल्लेख जुयाच्चंगुलिं उगु वस्ती मल्लकालय् बांलाक्क हे विस्तार जूगु खयेमा: धका: अनुमान यायेछिं। अथे हे थसि अर्थात

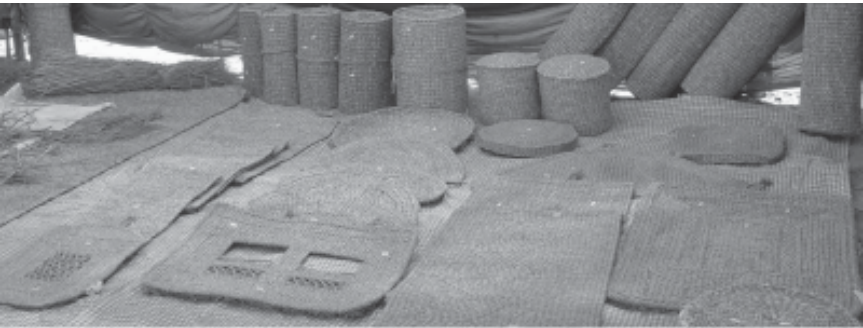
सिद्धिपुरयात लिक्क लिक्क च्वंगु वस्तीया नेवा: मखुपिन्सं साना गाउँ धका: नं धायेगु याना: वयाच्चंगु दु। थ्व ल्याखं थसि न्हापा त:धंगु वस्ती धा:सा मखु जुइमा: धका: अपुर्क हे धायेफैगु अवस्था दु। थसिइ नेवा:तय्सं थ:पिनिगु अजिमा द्य: कथं बालकुमारीयात नाला: वयाच्चंगु दु।

थसिया नेवा:तय्सं दैय् दसं सूर्यमासया आधारय् वैशाख सँल्लु अर्थात १ गतेनिसैं जात्रा न्यायेकेगु याना: वयाच्चंगु दु। थसिइ थौकन्हय् थ्यं मथ्यं खुद्रिसिबें अप्व: नेवा:त वसोवास याना: वयाच्चंगु दु। इपिं मध्ये थ्यं मथ्यं ८५ प्रतिशत ज्यापुत दुसा अले मेमेपिं स्यस्य:, नेकुं, नेमकुल, नापित, दर्शनधारी, खडगी, शाक्य, अमात्य व मेमेपिं वसोवास याना: वयाच्चंगु दु।

सुकू थाइगु वस्ती

थसिया नेवा:तय्सं न्हापानिसैं याना: वयाच्चंगु ज्या धैगु बुँज्या ख:सा अले ल्यंदुगु इलय् सुकू थायेगु याना: वयाच्चंगु दु। भिन्निदँ / भिन्स्वदँ दुपिं मस्तयर्सनिसैं ज्या यायेफुपिं ज्याथ: ज्याथिपिन्सं तर्क थाइगु धैगु सुकू हे ख:। न्हायागु इलय् हे वंसां नं लँय, फलय्, छयली च्वना: सकू लँय, फलय्, छयली च्वना: सकू थायेगु याना: वयाच्चंगु दु। थसिइ मिज मिसा न्हाय्महेस्यां नं सुकू थायेगु याइ। सुकू थायेगु ज्या मया:गु छें हे मदुगुलिं हे जुइमा: सुकू उत्पादनया वस्तीया रुपय् नं थसियात मनुतय्सं नाला: वयाच्चंगु दु। लिपांगु इलय् वया: सकू थायेगु ज्यायात नं आधुनिकरण याना: वनेगु कुत: नं मया:गु मखु। सुयात प्रशोधन याना: सुकू जक मखु सुयागु धीथी कथंया व्वज्या समान सुकुन्दा, भ्या: नाप नापं गंगलय् तिकेगु नितिं धीथी कथंया बुट्टा तर्क थायेगु याना: वयाच्चंगु दु। थसिमितय्सं थाइगु सुकू स्वनिग:या यें, यल, खप, किपू थिमि जक मखु स्वनिगर्लापिने पोखरा, कोभ्रपलान्चोक निसैं थाय् थासय् तर्क वानाच्चंगु दु। सुकू थायेगु ज्या धा:सा थसिइ वस्ति विस्तार नाप नापं हे शुरु जूगु

खयेमा: धका: तर्क मनुतय्सं अनुमान याना: वयाच्चंगु दु। अप्व: विदेशय् वनीगु स्वनिगलय् दुगु वस्तीत मध्ये जनसंख्याया अनुपातय् दक्ले अप्व: ल्याय्म्हत विदेशय् वना: ज्या या:वनिगु वस्ती धैगु थसि ख:। थसिइ न्हिया न्हिथं विदेशय् वनीपिं दयाच्चनी अले न्हिया न्हिथं हे विदेश वइपिं नं दयाच्चनी। उकिं अनया :ल्याय्म्हत स्वनिगर्लापिने पिहां वने थें विदेशय् वनाच्चंगु दइ। अले थौ खंम्ह मनु छुं दिं लिपा विदेशय् वने धुंकी उकिं विदेशय् वनीगु व लिहां वइगु धा:सा ल्या:चा: हे मदुगु थें जुइ धुंकागु दु। थसिया नेवा:त न्हापा न्हापा विदेशय् वना: ज्या या: वनाच्चंगु मखुसां २०४३/४४ सालनिसैं जक अथे विदेशय् वना: ज्या या: वनेगु चलन जुयाव:गु ख:। थसिया छैंखाप्वा: पतिकं धैथें छम्ह छम्ह विदेशय् वना: ज्या या:वनाच्चंगु दु धाइ। अन गुलि ल्याय्म्हत दु उकिइ ४० प्रतिशत ला विदेशय् हे वना: ज्या या: वनाच्चंगु दु। अप्व: याना: अरब राष्ट्रय् वना: हे थसिया नेवा:त ज्या या: वनाच्चंगु दुसा मेमेगु देशय् नं मदुगु धा:सा अवस्थ नं मखु।

चिनाखँ

लाहुरेया म्हगस

नाति महर्जन छोचपा, पाँगा

पीदँ न्यय्दँ लिपा थौं जित जिगु गाँ लुमन
जिगु जन्मभूमि मां लुमन
त्वा:बालय् च्वपिं दाजुकिजा तता केहें
गामय् च्वपिं त:बा त:मां लुमन
जिगु सुकपौ छें थौं जि म्हगसय् खन ॥

यें यल शहरं भचा तापागु
देग: फल्चा चीभा: द्यो नं जा:गु
त्वापु ख्यापु धैगु जुइ हे मखुथाय्
जि बाल्यकाल बिते यानागु
जिगु मातृभूमि पाँगा थौ लुमन
जिगु सुकपौ छें थौं जिं म्हगसे खन ॥

व इचाख्यलय् ध्याचलय् भकुंवारा म्हितेगु
क्वय् दहनय् फै, चोलय्, साभवा: वनेगु
सा, फै, चोले त्व:ता कवद्दी म्हितेगु
व:मलापिन्त त्यतुत्यला ख्वय्का तय्गु
थौ तक सिनेमाया पर्दाय् खँथें खंनाच्वना
जिगु सुकपौ छें थौं जिं म्हगसय् खन ॥

व पासापिं नापं गुच्चा म्हितेगु
ताहा कासा म्हिता द्यो चात्थ्यु जुइगु
वानिथें वानिथें सुतग: क्वय्च्वना
ध्वं च्वलय्चियागु बाखँ कनेगु
थौतक जित लुमना च्वन
जिगु सुकपौ छें नं जित लुमनां च्वन ॥

व गथांमुगबलय् छ्वाली प्वा: वाय्गु
त्वा:त्वालय् लाखय् प्याखँ हुइके हइगु
गुन्हु पुन्हिबलय् क्वाति त्वना
ख्याल: वइपिं स्व स्वं न्हिला: जुइगु
थौतक मिखा न्ह्य:ने न्ह्य:ने व:नि
व जिगु सुकपौ छें थौं नं जि म्हगसे खँ नि ॥

व येंया पुन्हिबलय् समय वजि इना: बिइगु
ला छकू वय्क धका: घ्वातुघ्वाना समय फय्गु
दक्व पासापिं फल्चाय् छ्थाय् हे मुना
समय वजि इना: नयेगु

व पाउँगु सलाँचा लुमना थौतक म्हुतुई ई जाया वनि
व जिगु सुकपौ छें जिगु आ:तक म्हगसे म्हीनि ॥

मोहनिबलय् खाचा स्याइगु
बा:पिनि दाजु किजा मुना: सिकाभु छुइगु
हर हरं न्हिला थ्वं ऐला त्वना:
ऐला खँ कालकि गताँ ज्वना ल्वाइगु
जि व लुमनीबलय् आ:नं ग्या:सैं व: नि
व जिगु सुकपौ हे जिगु आ:तक म्हगसे खँ नि ॥
जात्राबलय् मांया ल्हा: ज्वना पाजुपिन्थाय् वनेगु
पाजु मल्जु भिंचा धका: माया याना चुपा चुपा नइग
प्व: प्व: चकलेटत प्व:चिका जित:
बांलाक आख: व्वं न्हिं धका: हेय्कीगु
पाजुं धा:थे आख: व्वने मफया आ:नं दुख मन ता:नि
पाजुं आख: सय्केमा: धा:गु आ:तक लुमनि
व जिगु सुकपौ छें आतक म्हगसे खँ नि ॥

आख: व्वने मफया: थौ दुख सीमाल
लाहुरे धका: कतकिया देशय् च्य: जुइमाला
थ:गु देश सेवा याय्गु पल्सा
कतकिया देश सेवा याना नयेमाल
विदेशीतसैं हेला याका च्वनाच्वन
थ:गु सुकपौ छें जक लुमंका ख्वया च्वना ॥
जिगु देय्यात न्ह्याम्हसैं गरीव धका: हेला यासां
न्हिं १८ घण्टा ज्या लोडसेडिङ्ग जुइगु देश धा:सां
लछिया छक: हे हिति ल: वै मखुगु देश धा:सां
जिगु जन्मभूमि माँ दे दकलय् त:धँ
जिगु नेपा: देय् हे जित न्ह्याबलें लुमँ
विदेशय् सिंगमरमरया महले च्वने द:साँ
जिगु सुकपौ छें हे जित स्वर्ग यें च्वं
व जिगु सुकपौ छें आ:तक म्हगसे खँ ॥

ज्वजलपा वा:पौया नितिं चिनाखँ च्वयादिसँ
जिमित छ्वाय हयादिसँ
पिकायेगु जिमिगु भाला

मंसिरं स्थानीय चुनाव जुइला ?

ज्वजलपा वा:पौ /

थौं कन्हय् मंसिरं स्थानीय निकायया चुनाव जुइ धका: खुब हल्ला जुयाच्वंगु दु । वंगु बजेट भाषणं स्थानीय निर्वाचनया नितिं बजेट नं फ्याय् धुंकूगु दु ।

बजेटया सही सदुपयोग यायेगु निति स्थानीय निकायलय् जनप्रतिनिधि मदय्क मगा: धइगु सकसिनं वा:चाय्का ह:गु दु । थ्व खँया ल्यू ल्यू स्थानीय स्तरया पार्टी नेता कार्यकर्तापिं मेयर सुयात, उपमेयर पद सुयात बिइगु जुइ धका: चर्चा जुइधुंकल । च्यापसलय् थ:थ:गु अनुमान व विचा:तय्गु नं सुरु जुइधुंकल । किपूया खँ ल्हायेगु ख:सा न्हूगु संविधान कथं चुनाव जूसा मेयर मिजंम्ह जूसा उपमेयर मिसाम्ह जुइमा: । एमाले, माओवादी केन्द्रय् ला उपमेयरला नितिं मिसाम्ह उम्मेदवार दु, तर कांग्रेसय् उलि मिसापिं कार्यकर्ता मदुगुलिं सुयात उपमेयर टिकट बिइगु जुइधका: नेपाली कांग्रेसय् चर्चा जुयाच्वंगु दु धका: नेपाली कांग्रेसया छम्ह कार्यकर्ता धा:गु दु ।

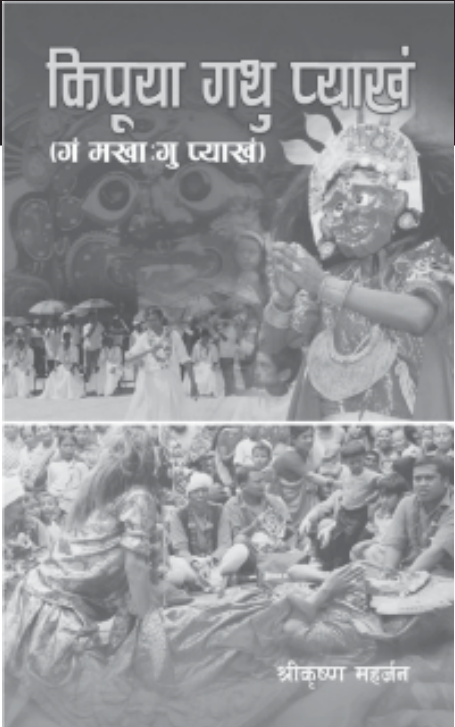
छु धात्यें मंसिरं स्थानीय निकायया चुनाव जुइला ? न्हूगु संविधानकथं देय्यात न्हयगु ७ प्रदेशय् ब्वथयाब्यूगु दु । उकी सिमांकन बांलाक मजूनि । न्हूगु संविधानकथं सिमांकन याइबलय् ७५ जिल्ला हे कायम जुइला मजुइला ? जिल्लाया पल्सा प्रादेशीक सरकार जुइगु सम्भावना दु ।

न्हूगु संविधानया धारा ३०३ (१) य् “थ्व संविधान प्रारम्भ जुइगु इलय् दुगु स्थानीय निकायत थ्व संविधान बमोजिम स्थानीय तहया संख्या व क्षेत्र निर्धारण मजूतले कायम जुयाच्वनी ।” धयात:गु दु । अले थ्वहे धाराया उपधारा ३ लय् थ्व संविधान लागु जुइ न्ह्य: ल्यज्यां प्रतिनिधित जुया:व:पिं थ्व संविधानकथं स्थानीय निकायया निर्वाचन मजूतलय् कायम जुइ धका: नं च्वयात:गु दु ।

मंसिरं चुनाव यात धा:सां सीमा निर्धारण आयोगं चैततकया दुने सीमा निर्धारण प्रतिवेदनया आधारय् प्यला लिपा मेगु चुनाव यायेमा: । आ:यागु संसदया म्याद २०७४ माघ ७ गते जक दु । व लिपा देसय् सुनां सरकार चलय् याइ धइगु अन्त्यौलता दनि । यदि मंसिर महिनाय् चुनाव जुया: प्रतिनिधि ल्यलधा:सां इमिगु म्याद खुलाया निति जक जुइ । गथे राजाया शासन कालय् कमल थापां याकूगु स्थानीय निकाय खारेज जूथें थ्व नं खारेज जुइ ।क

सिमांकनया ज्या पूमवंकं स्थानीय निकायया चुनाव यायेदइमखु धका: प्रमुख प्रतिपक्ष नेपाली कांग्रेसं स: तयाच्वंगुलिं थ्व चुनाव जुइ हे धका: नं धायेफुगु अवस्था मदु ।

छिं स्यूला थें असार १४ गते धुंका: १२ दँ लिपा जक स्वये खनी ?

किपूया गथु प्याखं (गं मखा:गु प्याखं)

सफू बजारय् पिदने धुंकूगु दु थ:गु प्रति सुरक्षित यानादिसँ

सफू दइगु थाय्

- १) ख्वपया च्याम्हसिंहया स्टेशनरी पस: (श्याम सुन्दरया पस:)
- २) ख्वप कमल विनायकया स्टेशनरी पस:
- ३) किपूया सत:क्वया स्टेशनरी पस:
- ४) किपूया देय् पुगूया बाघभैरव स्टेशनरी पस:
- ५) किपूया पांगा दोवाटोया किपू बूक प्वाइट
- ६) येंया भोताहिंति नातिबज्रया पस:
- ७) येंया कुलाभुलिइ च्वंगु मंका: धुकू पस:
- ८) यल, यल ध्वाखा अर्जुन स्टेशनरी पस:
- ९) स्वापू नितिं मेमेगु फोन नम्बर: ४३३४०१३, ९८४१७५२५८३, ९८४६०४६१२३९

मू

सच्छि तका जक (१०० / -)

सफुतिइ दुने

- १) गथु समुदायया इतिहासनिसें वर्तमान तक
- २) गथु प्याखनय् दुथ्यानाच्वंगु तान्त्रिक व बैदिक दर्शन
- ३) नास: द्य:यात किसिलिं छाय् तइगु ख: ?
- ४) किपूया गथु प्याखनय् दुथ्यानाच्वंगु थीथी पक्ष
- ५) गथु प्याखंया थीथी नां
- ६) किपूया ख्वा:पा: प्याखं मध्ये गथु प्याखं नापं मेमेगु